

279996

TRANSILVANIA.

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE

PENTRU

LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

ANULŪ ALŪ XXIV-LEA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1893.

Editorŭ: Comitetulŭ AsociaȚiunei.

Redactorŭ: Z. Boiu, primŭ-secretarŭ alŭ AsociaȚiunei.

SIBIIU,

TIPARIUL TIPOGRAFIEI ARCHIDIECESANE.

1893.

Tabla de materii.

I. Disertațiuni, cuvântări festive și tractate literare. Pag.

Reprivire asupra anului 1892, de Z. Boiu	1
Risipirea Ierusalimului, scrisă din cartea lui Iosif Flaviu de Ioană Baracă, de Dr. Emiliană Popescu	12 și 48
Resultatulă exameneloră semestrale în scôla de fete cu internatâ	37
Iubileulă profesorului Alecsandru Romană, de I. Baptist Boiu	71
Ceva despre poetulă poporală Ioană Baracă și despre scrierile lui, cu ună postscriptum, de S. Miliană	75, 110
O sêrbătore de bucurie	122
✕ Cuvântare bisericescă la înmormântarea lui G. Baritiă, de Dr. Augustină Bunea	137
Cuvântulă ăisă în numele Asociațiunei de Z. Boiu	149
Cuvântarea dto a Dr. A. Mureșanu	152
Cuvântarea dto a tinêrului I. Capșa	154
Punerea petrei fundamentale la noulă edificiu ală uni- versității din Iași	194
Iubileulă de 25 ani ală societățiiei de lectură „Andreiă Șaguna“	196
Iubileulă mitopolituluiă Silvestru ală Bucovinei, de Z. Boiu	226
Scôla civilă de fete a Asociațiunei, de Z. Boiu	233
Dați-ne caractere! de Z. Boiu	257
Societatea Petru Maioră	261
E mai bine a nu cunôsce viitorulă de cât a-lă cunôsce, de Marióra Urechă	263
În ajunulă adunărei generale din Năsêudă, de Z. Boiu	291
O voce din România despre scôla de fete a Asociațiunei Cuvântulă presidialu ală vice-președintelui Dr. Ilarionă Pușcariă la adunarea generală din Năsêudă	337
După adunarea generală dela Năsêudă, de Z. Boiu	261
Fundațiunea Vasiliie Cocărlă	373

II. Literatura poporală.

Din literatura poporală, de Titu Budu	41
Din literatura poporală, colect. de I. P. Reteganulă	198 și 235

III. *Pedagogiă și Didactică.*

	Pag.
Scólele nóstre poporale, de I. Popú Reteganulú . . .	3
Limba maternă în scólele nóstre de fete, de Z. Boiu. .	33
X Gimnasiú pentru fete, de B.	65
Starea instruciúnei publice în regatulú României, de George Bariúú	170

IV. *Schiúe biografice și necrológe.*

† George Bariúú, de Comitetulú Asociaúiei	129
Georgiú Bariúú	150
Telegrame și adrese de condolenú la mórtea lui G. Bariúú	155
Parastasulú Academiei române pentru George Bariúú .	180
† Dr. Ioanú Criúianú, de Red. „Transilvaniei“ . . .	337

V. *Dela Academia româná.*

Notiúe diferite	22, 60, 81, 125, 196, 241, 26
Sesiunea anualá a „Academiei Române“ de Z. Boiu .	97, 161
Concursú pentru premii	183

VI. *Poesii.*

Cei doi amici, de Eugenú Silvanú	272
În onórea Náseudenilorú	261 265

VII. *Din cronica lunará.*

Notiúe diferite	22, 60, 82, 126, 183, 209, 241, 267, 295, 368
Cárúe scolare oprite	265

VIII. *Bibliografiá.*

Publicaúuni venite la redacúione 24, 62, 83, 127, 185,	
212, 243, 275, 297, 369	
Anunúú bibliograficú	29

IX. *Acte oficiale.*

Procese verbale ale adunárei generale și ale Comitetulú Asoci-	
aiúiei: 25, 62, 83, 133, 134, 187, 190, 213. 217, 245, 251,	
275, 282, 297, 311, 314, 320, 370, 396	
Regulamentulú afacerilorú interne ale comitetulú Aso-	
ciaúiei	323
Apelú pentru contribuiú la fondulú George Bariúú .	160
Concursú literarú	224

	Pag.
Convocarea adunărei generale la Năsăud	225
Programă pentru adunarea generală a XXXII a Asocia- țiunii la Năsăud	225
Avisă pentru amânarea adunărei generale	243
Concursă pentru ună postă învăț. la scôla civilă de fete	244, 245
Convocarea II. a adunărei generale la Năsăud	289
Programă pentru adunarea generală a XXXII a Asocia- țiunii la Năsăud	290
Raportă generală ală comitetulă Asociațiunii despre activitatea sa în decursulă anului 1892	345
Rătiociniulă Asociațiunii pe 1892 și bugetulă pe 1894 .	378

X. Diverse.

Anunță relativă la expedițiunea fôii „Transilvania“ . . .	32
Consemnarea contribuiriilor făcute în favorulă scôlei civile de fete a „Asociațiunii transilvane“ 32, 64, 96, 128, 192, 256, 288	
Informățiune dela cancelaria Asociațiunii	94
Rectificare	96 și 404
Programa exameneloră publice dela scôla civilă de fete a Asociațiunii transilvane cu finea anului scolastică 1892/93	191
Mulțemită publică	273
Fondulă George Bariță	273

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMANĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulă 1. SIBIIŪ, 15 IANUARIE 1893. Anulă XXIV.

REPRIVIRE ASUPRA ANULUI 1892.

Cunóscerea trecutului ne arétă calea venitoriului. Acéstă maximă nu numai individului, ci mai vėrtosă societății îi împune datorința, a ține prezentul în contactă neîntreruptă cu trecutul, pentruca din combinarea amėndurora să pótă afla cheea venitoriului, ba pe câtă depinde de omă, să pótă conlucra chiar la crearea venitoriului.

Urmăndă acestei datorințe, venimă și noi a face o scurtă reprivire asupra desvoltărei și activităței Asociațiunei nóstre în cursul anului 1892. Istoria acestei desvoltări și activități este cuprinsă deja parte mare în raportulă anuală ală Comitetului, publicată în Nr. 9 din 1892. ală acestei foi; dar de o parte acelă raportă privesce anulă de gestiune, adecă timpulă dela adunarea generală din Hațegă 1891 până la adunarea generală din Sibii 1892, așa dar nu pótă privi și jumėtatea a doua a acestui ană, ear de altă parte se ține strinsă între marginile oficiosității; și așa credemă, că acéstă reprivire generală asupra anului întregă nu va fi superfluă.

Împlinimă o datorință de pietate, revocāndu-ne în memoriă la acestă locă înainte de tóte chipurile membriloră reposați în cursul anului espirată, și anume: metropolită Dr. Ioană Vancea de Buteasa, protopresbiteră Ioană Popescu, avocată Dr. Absolonă Todea, proprietară Lazară Baldi, Canonică metropolitană Const. Păpfalvi, proprietară Michailă Bohățelă, ș. a., cară aă binemeritată de Asociațiune. Fiă-le memoria cu laudă!

Privindū la partea *materială*, Asociațiunea noastră p^ote turegistra la încheierea anului 1892 unū progresū îmbucurătorii. Pentrucă de o parte bugetulū Asociațiunei preste totū și în specialū alū școlei civile de fete, ce o susține ea, nu s'a trecutū cu nimicū; ear de altă parte starea averei Asociațiunei a crescutū față cu anulū 1891 circa cu 6000 fl., și socotindu-se mobiliarulū școlei, trece ceva preste 200,000 fl.; ear dela adunarea generală din Sibiu a mai crescutū cu sumele testate Asociațiunei de reposatulū proprietarū din Clujū Lazar Baldi și alți binevoitori. Avemū plăcuta datorință, a numi dintre aceia în specialū institutulū de creditū și economii „Albina” de aici, împreună cu directorulū seu P. Cosma, pre notarulū publicū din Oravița Dlū Dr. A. Maniu, pre reposatulū Dr. Ioanū Moga și pre societatea studenților români din Anvers. Și precum împreună cu numărulū membrilorū sei aū crescutū înratele Asociațiunei, așa în proporțiune ea a fostū adusă în stare de a p^ote înmulți și ajutórele sale pentru tinerimea studiósă și industriară, pentru literatura poporală, pentru sporirea bibliotecei și cu unū cuv^{en}tū pentru scopurile sale culturale.

Dar precum în cele materiale, așa constatămū prosperarea Asociațiunei și în cele *spirituale*.

Cu bucuriă însemnāmū și aici ceea-ce amintesce raportulū generalū provocatū, că școla superióră civilă de fete a dohânditū *dreptulū de publicitate*; și ca o urmare firéscă a acestui faptū vedemū deja înmulțindu-se numărulū elevelorū, ba înființarea în regulă a unui cursū complementarū bine cercetatū, care ca alū nóuelea cursū alū acestei școle este puntea de tranșițiune din viéța scolară în cea familiară.

Unū progresū îmbucurătorii a aretatū și *sporirea și activitatea despărțemintelorū*, alū cărora numărū este statoritū cu 33, și a și ajunsū aprópe numărulū acesta, căci și cele 4—5 despărțeminte, cari lipsescū încă, sūntū pe cale a se înființa. Și decă despărțemintele vorū continua și în venitoriu cu activitatea lorū din anulū espiratū, și vorū susține precum sūntū chiămate, legătura firéscă dintre comitetulū centralū și

poporū, fructele binefăcătoare ale nesuințelorū Asociațiunei nōstre se vorū cunōsce și se vorū aprețui din partea poporului nostru totū mai bine. Ear cumcā despărțemintele sântū petrunse de nobilā lorū chiāmare intru promovarea culturēi, dovedescu căldurōsele cuvinte ale capilorū lorū adresate adunārilorū generale, din carī cuvinte s'aū publicatū câteva și în fōia acēsta; dar și mai multū dovedescū lucrările lorū, carī umplu de bucuriā inima fie-cāruī Romānū însuflețitū pentru cultura poporului seu.

Ca o aparițiune îmbucurătoare înregistrāmū și împregiurarea, că *biblioteca* Asociațiunei a crescutū în anulū espiratū în modū mulțemitorū, nōua catalogisare a cărțilorū este terminatā, biblioteca, ne mai încāpēndū în vechile localități, a fostū aședatā în localități corēspundătoare, și că comitetulū a luatū mēsurile de lipsā pentru tipărirea noului catalogū, pentru procurarea sistematicā de scrierile cele mai însemnate și pentru facerea unui regulamentū, ca biblioteca sē se pōtā pune cātū mai curēndū la dispozițiunea publicului iubitorū de sciință.

Considerāndū dar progresulū Asociațiunei atātū în cele materiale, cātū și în cele spirituale, ce ni l'a adusū anulū 1892, sūntemū în dreptū a ascepta, că și anulū 1893, în care amū intratū, va continua activitatea fructiferā a antecesorului seu. Cu speranța acēsta, salutāndū pre stimatiī nostri cetitori, rugāmū pre toți pentru binevoitoriulū concursū intru promovarea intereselorū stimabilei nōstre Asociațiuni, și în specialū ale acestui organū alū ei.

Z. Boiu.

ȘCÓLELE NÓSTRE POPORALE.

Asociațiunea nōstrā transilvanā s'a formatū pentru promovarea literaturēi și a culturēi poporului romānū în genere și a celui din Transilvania și părțile ungurene în speciā; căci sciutū este, că nu numai acestea sūntū locuite de Romāni, ci și alte provincii dependēte de monarhiī marī, și chiar unū regatū naționalū independentū.

Organulă Asociațiunei noastre „Transilvania“ încă e pus în serviciul literaturii și culturii poporului român; deci spereză, că în acestă prețios organă va avé intrare și articolul meu acesta, deși presimtă, că nu e așa valorosă ca alții, ești dela bărbați mai apți decâtă umilită subscrisulă.

Mi-amă propusă se scriu nițelă despre școlele noastre poporale, se le descriu în genere așa cum ele se află, și se spună, ce și cum ară trebui se urmăimă, ca ele se fie după chipulă și asemănarea unei bune școle, de care, har cerului, înainte spună, avemă deja multișore.

Deci fi bună, stimate cetitoriule, și mediteză nițelă asupra următoareloră întrebări și asupra răspunsurilor relative, ce voră urma:

1. Ce este școlă în genere?
2. Ce este școlă poporală?
3. Ce se recere dela școlă poporală?
4. Împlinesce-și ea menirea?

Dacă nu:

5. Din ce cauză?
6. Cum s'ar putea ameliora starea școleloră poporale?

1. Școlă în genere este ună institută de educațiune, de creștere. În școlă tinerimea are să se deprindă în aceea, ce nu ar putea în casa părintescă oră în altă locă. Chiar de aceea, omenimea vedându-și lipsa, a înființat'o, o susține, o dirige și corege continuu după cum ceră trebuințele timpului și locului. Și sântă mai multe soiuri de școle speciale, unde tinerimea se deprinde în vre-o specialitate, după care apoi are se trăescă; așa este școlă teologică, unde se crescă fiitorii preoți; școlă pedagogică sētă normală, pentru fiitorii învățători și învățătore; școlă juridică pentru fiitorii judecători și advocați; școlă tehnică — pentru fiitorii ingineri; școlă filosofică — pentru fiitorii profesori; școlă arteloră frumoșe — pentru cei-ce voră a se perfecționa în musică, pictură, sculptură etc.; școlă gimnasială și reale — unde se preparază tinerimea pentru de a putea pricepe prelegerile la școlele spe-

cială; școala elementară — unde se pun elementele educației în sens școlastic, ca se poată cei-ce voru voi intra în gimnaziu ori școlile reale, ori de nu aru avé prindere seau, voiă — se între în lume cu cunoștințele cele mai absolut necesare, se nu fie lipsiți barem de cunoștințele cele mai elementare, cele mai nedispensavere unui cetățean.

2 și 3. Școala poporală este institutul de creștere al poporului, este localul, unde băieții și băiețele unui sat se adună în fiă-care și de cându au trecut de 6 ani și până împlinesc anul al 12-lea, ear de două ori pe săptămână până împlinesc anul al 14-lea. Aci sub conducerea unui ori mai multor învățători se deprind elevii și elevele, adică fiitorii cetățeni: în artea de a cugeta, a vorbi, a scrie, a ceti, a calcula, a desemna, a cânta, a umbla și a se ruga lui Ddeu. Totu aci se sadesce în ei voia pentru muncă și cruțare, iubirea frumosului, bunului, folositorului, a dreptății și temerei de Ddeu.

Mare program pentru băieții dela 6—12—14 ani, dar potrivit; cine l'a făcutu, de bună seamă a știut ce face. Nici nu l'a făcutu un om singur acestu plan, nici o generație, ci acela e scos din esperiențele multor oameni aparținători la popore și epoce diferite.

Va se dica, elevul său eleva de 12 ori de 14 ani, cându părăsește bancele școlii, ar trebui se șia: a cugeta bine, a vorbi curat limba sa maternă, a scrie fără greșeli ceea-ce cugetă, a ceti și a pricepe ce cetesce din cărți scrise ori tipărite în limba sa maternă, a calcula în cap și în scris ceea-ce poțe obveni în viața unui cetățean de condiția părinților lui, a desemna formele mai generale ale obiectelor ce le folosește, a cânta frumos cântecele cele mai usitate naționale și bisericesti, a umbla sigur și frumos, a recita rugăciunile prescrise de biserică, căreia aparține. Totu natul, care a absolvit școala poporală, ar trebui se aibă voiă forte spre muncă și păstrare, se iubescă curățenia, binele, folositorul și dreptatea, ear temerea de Ddeu se fiă sădită și înrădăcinată bine în inima lui.

Acésta ară fi se fiă școlă poporală, și aceste i-ară fi recerințele; se vedemă acum:

4. Împlinesce-și ea menirea? Produce ea cetățeni astfel orî ba?

Din fapte se cunoște omul, ca și din fructe pomul — ăice proverbiul.

Nu e destul, că cineva a perdută 6—8 ani umblăndă la școlă, ca să se dică că a absolvit-o; nu e destulă că scie puțină ceti și scrie, — după cum adecă vedemă pe cei mai mulți din fiil poporului nostru la eșirea loră din școlă, ci trebuie se éșă cu dorulă spre cultivare mai departe, cu voia forte spre muncă continuă și cruțare. Acésta înse, în multe, ba potă ăice în cele mai multe locuri, nu se întemplă.

Și ore 5-a: de ce? din ce causă?

Mai întâi și întâi de tôte trebuie să stămă strămbă și se vorbimă drept: nu tôte școlele năstre sântă așa cum ară trebui se fiă.

Pre când prin unele comune ne ride inima vedăndă edificie școlare ca nisce păhărele: mândre, luminăse, spațioșe, călduroșe câtă îți e mai mare dragulă a privi la ele; pre cândă unele școle le vedemă înzestrate cu învățatori consciil de chiămarea loră, cu care ți e mai mare dragulă a conveni fiă în școlă fiă în societate, pre atunci — daună și regretă! unele școle, înțeleg edificie de școlă, sântă nescari alcătuiră atătă de primitive, atătă de nehygienică clădite, atătă de puțină luminăse și atătă de reu încăldite, câtă nu e nici o mirare că nime nu le frecuentăză cu dragă, nici elevi nici învățatori; la cele mai multe din aceste școle apoi și vedemă funcționăndă câte ună năimită — cu nume de dascălă, care însă numai dascălă nu'lă potă numi: cu puțină cunoșcință de carte, dar și cu mai puțină rîvnă spre cultivarea lui și impotentă spre cultivarea altora. Din astfelă de locuri și de la astfelă de dascăli apoi ară fi o tirăniă a și pretinde se éșă elevii deprinși ca cei ce-s fericiți a frecuenta școle mai bune, conduse de învățatori mai destoinici. De aici ară urma, lucru firesc, că tôte școlele

bine înțelesă, edificieile școlare — se fie toate una ca una bune, spațioase, luminoase, frumoase și bine încălzite în decursul iernei, ear învățătorii bine calificați, nu pe hârtie, că ea sêraca multe rabdă, — ci în realitate, „*în faptă și în ființă, ear nu în deșertu cuvântu*“! Dar una ca asta, de o camdată, trebuie se recunoscem, că nu se pôte. Deci totuși:

6. Cum s'ar putea ameliora starea școlelor noastre populare, sôrtea învățământului nostru popular?

La acéstă grea întrebare me voiî cerca a responde în următoarele, cari se potî reasuma chiar la începutu în epitafiulu poetului Th. Șerbănescu, de pe mormântulu unui soldatî mortî în bătălie:

Trecătoriule, cetesce
Astă pagină de erî:
Vaî! cu jertfe se urdesce
Viitorulî unei țeri!

Viitorulî unei țeri, alî unei națiî, alî unui poporî, alî unei bisericiî ori școle, în fine viitorulî a totî ce dorește se aibă durată și se ajungă la o mărire, se croiesce numai prin jertfe, prin jertfe de multe soiuri, prin jertfe materiale și morale, prin abnegațiune, paciință și constanță.

Acî căci e vorba de școlele noastre populare, din capulî locului trebuie se recunoscem, că nepăsătorî față de ele nime potî dice că n'a remasă, dar totî cu acelî dreptî putemî dice, că nu amî făcutî totulî, ce puteamî face.

Cu chinî, cu vai, ne-amî rădicatî mai în fiă-care satî, noi de noi, fără ajutorî străinî, ba chiar fără concursulî ce arî fi fostî datorî se ni'l dee statulî, căruia aparținemî, câte o scoluță, amî proveđut'o după voință și puțință cu rechisitele cele mai absolutî necesare și câte cu unulî ori mai mulți învățători, bunî și rei, cum i-amî căpëtatî și cum amî fostî în stare a-i plăti, căci în fine, cu plată puțină nici că ne puteamî căpëta totî ómenî unulî ca unulî, pe cari se-i punemî în serviciulî instrucțiunei și educațiunei tinerimei noastre, a viitorului nostru poporî. Atâta amî făcutî, în multe locuri numai atâta s'a potutî face deocamdată; dar

atâta nu e de ajuns. Trebuie deci pe di ce merge se facem din rău bun, din bun mai bun, și foarte bun, până vom ajunge acolo, unde țintim, la perfecțiunea relativă, care-i permisă se o ajungem; căci la perfecțiune deplină, absolută, ar fi prea cutezată a rîvni.

Și acesta s'ar putea pe rînd pe rînd, decă :

1. Încetul cu încetul s'ar pune edificiele scolare în stare deplină corespunzătoare; ce nu putem face odată, se facem pe rînd; ce nu putem aî, se cercăm a face mîne. Grădinile aparținătoare școlei se le îngrădim bine mai întăiu de tôte, apoi se vedem de repararea, renovarea edificiilor, decă nu cere trebuința ca se le edificăm din nou chiar.

2. Se provedem școlele cu utensiliile neapărat de lipsă: tablă, bance, tabele de părete, barem pentru scris, cetit, decă nu și pentru învățămîntul intuitiv și geografia, de-o-camdată, ear pe rînd pe rînd tôte. Tablă și bance și cea mai miseră comună pôte însema, și nici nu cred de altcum că chiar acestea ar fi lipsind de la vre-o școlă, fiă căt de miseră; tabele de scris și cetit ar putea prea lesne produce tipografiile noastre diecesane și a le distribui tuturor școlilor noastre döră chiar gratuit, ori cu un preț moderat, care apoi se-lă răspundă în rate comunele mai sêrace, cari nu ar putea deodată. Tot pe astă cale s'ar putea provedea școlele noastre și cu mape, globuri etc., de nu am fi aplicați a primi cele ce ni le dă, dragă Dómne, statul de poménă.

Cu acestea deocamdată, adecă cu chiliă de școlă corespunzătoare, mobilată omenesce și înzestrată cu recuisitele cele mai neapărat de lipsă, se pôte începe învățămîntul cum se cade; dar în lipsa estora nu vorbescă nimeni de școlă. Apoi la școlă luminată și căldută copiii vin cu plăcere, pe tablă fac primele deprinderi în scris și de pe tabele în cetit, îndrăgesc școlă, stăruiesc pe lăngă părinți se le cumpere tăblițe și abecedare, că uite ei prind a scî câte ceva, și numai vedem înzestrați și pe elevi cu cele de lipsă, cu tăblițe, condeiu,

abcedar. Dar neavându chilia de școlă corăspunătoare, nici copiii nu bucuroșu o frecuentăză, și cari o și frecuentăză se trezesc, în locu de instrucțiune potrivită, cu miopă, scorbut, reumatismu etc. Ear fiind chilia școlei câtu de potrivită, fiind frecuentarea școlei cea mai regulată și fiind învățătorulu câtu de zelosu, decă elevii nu 'și voru avea utensiliile lor, puțin sporu se face. Măiestrul fără unelte e ca vânătorulu fără pușcă, ca pescarul fără mrege, ca elevulu fără cărți. Decă elevii toți se aibă celu puțin abcdare, ear la timpul seu legendare, pe lângă tăbliță și tecă. Dar acestea, abcdarele și legendarele, sântu care lipsesc multor, forte multor elevi de ai școlelor noastre poporale. Apoi nici nu se folosesc la toate școlele cărți compuse metodice și tipărite igienice pentru ochii cei tineri și neesercitați ai elevilor. Decă de acestea aru trebui se fabricăm câte cere trebuința în tipografiile noastre diecesane și să se deie cu prețurile cele mai mici posibile, unu abcedar cu 10—12 cr., și unu legendaru cu 25—30 cr., ear elevilor mai miseri, la câte 5—6 dintr'o școlă chiar gratis, că tipografiile totu nu aru avé daună, de ore-ce prețulu acelora aru eși din cele date pe bani gata, apoi chiar de nu aru puté scóte banii acelora de nicăiri, prin aceea noi pe noi ne ajutăm. Relativu la acestea, la abcdare și legendare, aru fi de doritu unu ce: ca se fiă o uniformitate ore-care în toate școlele noastre, dar despre acésta de altă dată.

3. Nici edificiu pomposu de școlă și provăduțu cu toate cele de lipsa, nici elevi destui și cu recuisite necesare din abundență nu facu școlă, — școlă e învățătorulu! Cum e elu, așa-i e și școlă: Qualis rex, talis grex; cum e sfântulu, așa-i și tămăia. De învățători conscii de chiămarea lor se vedem, de cari, har cerulu, avem pe ici pe colea, dar nu pe totu locul. Se preparăm bine în preparandi pe fitori dascăli și se nu primim în aceste institute pe câți băieți, cari nu-și pot purta secunde în gimnasiu, și atât mai puțin se primim sodali lenoși de meserii, cari avându ocupațiune cinstită în profesiunea lor, numai din ușurătate o părăsesc și se aplică

la dăscălie, ca se fiă *domni*, nu *jupân*, ear în realitate căci nu le place lucrul. Care fuge de acū, sulă, gilău, sfredelū, daltă, ferestreu și alte unelte, acelaia se sciți că și bucovna îi va mirosi a chrénū! Văduț'amū exemple destule. Apoi ce e mai dorerosū, câte unulū de aceia capēta câte o diplomă seū absolutoriu, își câștigă *merite*, și la noi asta nu e greu, și-l vedemū aplicați chiar la școle -capitale, spre rușinea corpului didacticū și spre dauna instrucțiunei. Astfelū de omenī, pre lângă ce sūntū deprinși la lene, mai au și reulū obiceiū de vorbescū trivialū, prin ce scandalisēză pe totū omulū cu bunū simțū. Decī în preparandīi trebue primiți numai băieți bunī, fiă chiar și cu mai puține testimonii, numai acelea se fiă bune. Din astfelū de tineri apoi esū învățători cum se cade, conșcii de chiāmarea lorū. Dar

4. Pre ei încă trebue se ni-l ținemū continuū în curentū cu lumea literară pedagogică. E adevēratū, că mulți din învățătorii noștri, prin muncă și cruțare, și-aū agonisitū putemū dice bibliotecī respectabile, în comparație cu miculū lorū salarū; dar apoi și aceea e adevēratū, că cei mai mulți nu aū mai nici o carte, nu cetescū aprōpe nimicū, spre dauna lorū și a noastră. Dela acestia apoi cum vorū căpēta elevii lorū gustū spre cetire și cultivare? Astfelū de învățători, întrebați de cauza nepăsārei cătră carte, se escusă de regulă cu: n'amū timpū se cetescū, orī: n'am pe ce-mī cumpēra cărți și reviste! Prima escusare nu are picū de locū; dar categorice o spunū orī căruī învățătorū, că nu are locū! Cine are mai multū timpū de cetitū, decâtū chiar învățătorulū! Ba chiar chiāmarea lui îi împune se cetēscă continuū de nu are altceva, baremī studiile lui din pedagogie și studiile ce trebue se le predee în școlă. Și asigurezū pe totū natulū, că cu câtū le va ceti mai multū și mai cu atențiune, cu atāta va căpēta unū dorū și mai mare spre cetire. Săturāndu-se totū numai de studii pedagogice și aievea neavēndū cineva modū de a-și procura cărți și reviste nouē, nici putēndū împrumuta dela cineva, — deschisă-i stă biblioteca bisericeī, cărțile sfinte,

care le are fiă-care biserică. Și ce neamă mai are o literatură bisericească mai bogată decât noi! Destulă câmpă de studii află omul în Apostol, Biblie, căzănii, mineie etc. numai trebuie cetite cu atențiune și meditată asupra lor. Decă dară numai voință se fie, mijlócele spre cultivare continuă nu lipsescă nimenui, căci chiar plictisindă pe cineva cetirea, deschisă-î stă cartea cea mare, natura; studieze-o pre ea și va deveni pricepută.

Pentru cultivarea continuă a învățătorilor s'aun formată și reuniunile învățătoresci. O binecuvântare cerescă aceste reuniuni; căci prin întruniri cei mai abili dau exemple celor mai slăbuți, cei timidi capătă curagiulă recerută unu bărbat, ce ocupă ună locă atât de distinsă în societate, cei comozi, devenindă jaluzi pe cei diligenți, prindă și ei a se gândi se ajungă pe acestia. De dorită ară fi însă, ca adunările învățătorilor să se îmbine cu adunările generale ale despărțemintelor Asociațiunei transilvane; prin acésta și unora și altora s'ar radica valórea, ar deveni mai frecventate, mai gustate, mai valoróse. Ear on. Asociațiune ară face ună bună serviciu, decă scrierile sale le-ăr tipări în atâtea esemplare, câtă fiă-cărui despărțământă ală reuniunilor nóstre învățătoresci se le pótă da în modă gratuită. ¹⁾ Pre mulți învățători de pe terenulă fostulă reg. rom. I. de graniță i-aun făcută cărturari „*Transilvania*“, fóia Asociațiunei nóstre, abonată de meritosulă președinte ală aceloră școle, Dlă Br. Urs, pentru fiă-care școlă de sub conducerea dsale; o știu din esperiință.

5. Ca școlele nóstre se fiă ceea-ce ară trebui se fiă, trebuie-ar se nezuimă, ca salariile învățătorilor să se amelioreze, că în multe locuri acele sântă de batjocură de mică. Se sperămă însă, că încetă pe încetulă acelea barem încátva se voră amelióra.

6. Cei puși în fruntea școleură nóstre se fiă mai riguroși întru inspecțiunea loră. Să nu se îndestulésă numai cu rëndulă bună, ce l'ar afla în școlă, se caute rigurosă și de

¹⁾ Pe câtă aun ajunsă, la toți cară le aun cerută s'aun dată și se dau. Red.

grădinile școlare, se vedă: Sântu ele cultivate de modelu? Potu ele servi dreptu esemplu pentru poporü! Se cultivă în ele legumele necesare cu îngrijire, ear pomăritulü propune-se în modü raționalü? Cu aceste stămü mai reu, decâtü cu totü ce se recere dela o bună școlă poporală. Dreptü este, că și în astă privință, învățatorii zeloși aü satisfăcutü și satisfăcü chiămărei lorü, dar marea majoritate, Ddeu ne ierte, își lasă grădinile pline de brusturi și cucute, ear de pomi ori legume nici vorbă. Unora ca acestora apoi se nu le fiă necazü, decă le vomü da numele de lenoși în înțelesulü strictü alü cuvântulü. Că unde, decă nu în grădina de pomi, se potü elevii mai bine deprinde la hărnicie, punctualitate, curățeniă? Și unde mai lămuritü decâtü acolo le pôte învățatorulü arëta minunile naturei și atotüputernicia Creatorulü? Căci acolo, dinaintea ochilorü lorü, vedü eșindü din miclele semințe odrasle, ear acelea crescëndü și întărindu-se, până producü fructe la felü.

Ni se recerü decü în adevărü jertfe morale și materiale, decă voimü ca școlele năstre se fiă în realitate precum sântü în principiu. Decü voiü finü de astădată repetindü cu poetulü:

Călătorule, cetesce
 Astă pagină de erü;
 Vai! cu jertfe se croiesce
 Venitoriulü unei țeri!

I. P. Reteganubü.

RISIPIREA IERUSALIMULÜ, SCÖSĂ DIN CARTEA LÜI IOSIFÜ FLAVIU, DE IOANÜ BARACÜ.

(Studiu din istoria literaturii române).

Acestü productü literariü este o încercare pe terenulü epopeei, și anume aparținëtore genulü bisericescü. Acestă încercare datëză de prin deceniulü alü treilea alü secululü presentü. În acelü timpü ne întâlnimü în literatura română cu o încercare totü de asemenea soiü, și anume cu „Patimile lui Christosü“ dela V. Aronü.

Ioană Baracă, V. Aronă și A. Panu sînt de importanță literară nu pentru că scrierile lor ar fi de valoare clasică, ci pentru că ele sînt scrise în limbaj popular.

Scrierile principale ale lui I. Baracă sînt: „Arghiră și Elena” și „Risipirea Ierusalimului”. Întregul titlul scrierii ultime e următorul: „Risipirea Ierusalimului”. „Risipirea cea de pre urmă a Ierusalimului, carea s'a împlinită după cuvîntul, ce s'a ăisă, că nu va rămăne pără pe pără, scosă din cartea lui Iosif Flaviu pe scurt și în 9 cîntări în stichuri alcătuită de Ioană Baracă, magistratuală translatoră ală Brașovului”. În manualele pentru istoria limbei și literaturii române se amintesc, ce e drept, această scriere a lui Baracă, dar nici barem cu un cuvînt nu se amintesc, că subiectul acestei scrieri l'a luat Baracă dela Flaviu. Unii amintesc, că s'a tipărit la 1821, eară alții (Densușianu) pună această scriere în timpul până la 1830. Densușianu amintesc înse, că această scriere constă din 8 cînturi. Edițiunea, de care dispun, tipărită la Closius în Sibiu 1852, conține nouă cînturi, ceea-ce confirmă și titlul complet al scrierii espusă mai sus, precum și prefața. Puținele date referitorie la această scriere din manualele pentru istoria limbei și literaturii române, pe basa cărora scrierea ni se presintă ca originală, precum și unele neesactități bătătoare la ochi (ca s. e. cea de pe pag. 67 partea I. din opulă „Cănspectu asupra literaturii române și a literărilor ei de V. Gr. Popă, unde scrierea lui I. Baracă „Risip. Ierus.” e clasificată: „tragedie în versuri”) me facă să cred, că acestor scriitori de istoria literaturii nu li-a fost în mână nici cînd această scriere a lui Baracă.

Baracă, după cum amă ăisă mai sus, a împrumutat materialul scrierii lui amintite dela scriitorul grec Iosif Flaviu, carele a fost un preot în Ierusalim, s'a născut la 37 după Christos. Numele lui a fost *Ἰωσήφος* și numai mai tărdu după ce ajunse în grația domnitorilor din familia Flaviilor, primi conumele de „Flavius” (*Φλαβίος Ἰωσήφος*). În decursul resbelului portat de Romani contra Iudeilor la

anul 67 cu ocasiunea cuprinderii cetății Iotapata Flavius a fost prins, dar ca agrățiat trăi în Roma până către anul 100 după Christos. Pe timpul lui s'a făcut încercări de a delătura divergențele religioase, ce esista între Greci și Iudei. El voinde a face servițiul poporului jidovesc, scrie câteva opuri combătându prejudițiile naționale jidovesci și făcându în câțva cunoscută istoria poporului jidovesc și străinilor, în special Grecilor. Între aceste opuri primul este: *Περὶ ἰουδαϊκοῦ πολέμου* = *Bellum Iudaicum* = Despre resbelul judaic.

Barac luându subiectul scrierei „Risip. Ierus.“ din opul lui Flaviu „Despre resbelul jidaic“, dupăcum însuși dice în precuvântare, unele din cele espuse de Flaviu le-a omis, altele le-a clarificat, adăugând, ce a aflat de lipsă dela sine, însă fără a altera ordinea evenimentelor.

Două scopuri, ne spune B. că a voit să ajungă cu această scriere, și anume:

1. A da supușilor învățătură, ca să fiă plecați și ascultători.
2. De a îmbogăți literatura poetică română încă cu un mărgăritariu, se după cuvintele lui să crească cât de cât măestria poeziei în limba românească.

În tractatul prezent eu voi espune:

I. Singuratecele locuri, cari le aflăm și la Flaviu și la Barac, arătându încât diferu unul de altul și după părerea mea, ce era bine de mai espunea B. din opul lui Flaviu și ce trebuia să mai omită din cele espuse;

II. Pe scurt, întru cât corespunde lucrarea acesta a lui Barac cerințelor unei epopee, al cărei loc ar avea menirea să-l ocupe în literatura română.

I.

În ceea-ce privesce împrumutarea, resp. scóterea subiectului din opul amintit al lui Flaviu, în general constat, că Barac s'a ținut strict de original, ba în unele locuri 'lă imită chiar servil. Cântarea a 9-a înse, carea tractează fapte întemplate sub domnitori: Traian, Adrian și Constantin.

celū mare, firesce nu e dela Flaviu, de óre-ce acesta morise deja pela 100 după Christosū, adecă sub domnia lui Traianū, ci dela Dio Cassius și dela Ammianus Marcellinus, precum voiți arêta la loculū seu mai josū.

De sine se înțelege, că învocațiunea musei, sêu dupăcum dice Baracū „Rugăciunea autorelui“ (pag. 1—5), nu se află la Flaviu, și alte espunerī de soiulū acesta, cum și deseale asemenări.

Singuraticele locuri comune sânt:

Cântarea I.

Baracū pag. 12 „Innota cu strimbătate pân la gâtū întru păcate“ (E vorba de Gessius Florus), Flaviu cartea II cap. XIII „a eseriatū nedreptate față de întregū neamulū jidovescū, nu-ī lipsia nici unū obiceiū de alū răpitorilorū“.

Baracū pag. 12. „Că este mai bună păcatulū

„Luând bani dela bogatulū,

„Decât sêraculū-pace

„Sê muncescă de-ai face“.

Flaviu l. c. „Față de cei sêraci eră fôrte necruțătorū“ (crudelū). Totū acolo cetimū la Flaviu, că Florū permise orī-cui a fura, răpī, decă primesce și elū o parte din prédă, eară la Baracū pag. 12—13.

„Cine vrea, potea sê facă

„Jafū la casa cea sêracă“.

În nota lui Baracū de pe pag. 12 aflămū reproduse fidelū cele dela Flaviu referitoare la cestiunea amintită în acea notă.

Baracū pag. 12. „Mulți casnici de strâmbătate

„Neaflându-și direptate

„Lasă casa și moșia

„Nesuferind lăcomia“,

ear Flaviu pentru „avaritia aceluia (Florū) le convine multora a (deserta) părăsī acelū ținutū, și așa lăsându-și locuința părăintescă emigréză în alte provincie“.

Nota lui Baracū de pe pag. 15—16 referitoare la afacerea cu edificarea unei taberne din partea unui păgânū lângă sinagogă, precum și cu sacrificiulū paserilorū în ziua Sâmbetei

Înaintea sinagogei, se află la Flaviu cart. II c. XIV-a curat cum ni-o comunică Baracū, voindū elū prin acēsta a comenta versurile de pe pag. 15.

Baracū pag. 16.

„Ear păgânilorū povetă
 „Sē dă, și elū ȳ invetă
 „În ce chipū să păgubescă
 „Pe mulțimea jidovescă
 „Atingēdu-se de lege
 „Acelū domn fără de lege“.
 „Și întru a sa scumpete
 „Avēndū de jafū mare sete,
 „Doria ca sē jefuescă
 „Casa cea Dqēescă.
 „Aū trāmisū elū dela sine
 „Nisce solī fără rușine
 „În biserică sē cēră
 „O sumă de banī afară,
 „Adecă septespredece
 „Talentī sē-ī dee se plece.
 „N'a pututū venī a stringe
 „Nice setea sa a-și stinge,
 „Căci Evreii fōrte tare
 „Strājuiaū pe la altare,
 „Și dāndu-și taina afară
 „Așa striga cu ocară etc.

Flaviu c. II. c. XIV: „Trāmise la tesaurulū sacru, ca sē-ī aducă de aici septespredece talentī.“ Mai departe totū aici scrie Flaviu, că poporulū nāvālī în templu, și rostindū numele lui Nero, sē rogā ca se fie eliberați de tiranulū Florū. Unī dintre cei rescolați, purtāndū în jurū o corfiță, rostiaū cuvinte degradătorie pentru Florū, cerșindū în numele lui, ca pentru unū omū lipsitū și fōrte seracū, care are lipsă de atare ajutoriu, prin ce Florū s'a iritatū fōrte.

Asemenarea lui Baracū (pag. 19) referitoare la mânia lui Florū, la Flaviu nu se află.

Baracū pag. 19 „Norodulū rānitū cu rană ș. c. l. până la:

„Cu slavă și cu mārīre

„Se-ī calce turbata fire“

eară Flaviu cartea II. c. XIV: „Atunci poporul voindu a-lă domoli, eși înainte cu ostași, pregătitu a-î da onorurile cuvenite.

Cuvintele, ce le aflăm la Baracū, puse în gura lui Florū, lipsesc la Flaviu, ba elū chiar ȃce (l. c.), cā Florū a trāmisū înainte pe centurionulū Capito cu 50 cālāreȃi, ordināndu-ȃ se alunge pe delegaȃi judei, și adauge, cā nu le va succede cu onōre fāȃritā a batjocorȃ din nou pe acela, fāȃ de care aū comisū grele insultāri. „Se cādea acelora, dēcā sūnt bārbaȃi bravȃi și consecuenȃi, se rostēcā insultele și în prezenȃia celui insultatū și a dovedi nu numai cu vorba, ci și cu arma iubirea libertāȃi. (Baracū pag. 20 Evreilorū fāȃrie etc. pānā la :

„Dēcā cāutaȃi domnie
 „Și asteptaȃi sloboȃie,
 „Luptaȃi-ve a o scōte
 „Cu arma dēcā se pōte“.

Asemenarea Evreilorū infricaȃi cu o turmā fārā pāstoriu (pag. 20) și mai josū (pag. 21) cu o stavā spāimētatā de lupȃ, lipsesc dela Flaviu. Aflāmū însē la Flaviu amintire de retragerea deputaȃiunii Evreilorū, nefiindū primitā și nepotēndū face onorurile cuvenite, și ceea-ce ȃce și Baracū (pag. 21) „Unū ochiū n'aū pututū închide“ (Flaviu cartea II. c. XIV: „Tōtā nōpȃea aū priveghiatū).

Dela pag. 21 „Florū a dōua ȃi ridicā“ ș. c. I. pānā la pag. 25 „Pentru a tatā-seu vinā Cade sīngurū în pricinā“, espune B. totū acele lucruri, carȃ le cetimū și la Flaviu (c. XIV), cu acea deosebire, cā elū are în oratio recta, ce aflāmū la Flaviu în oratio obliqua, folosindū și figurȃ retorice (pag. 29) și cu aceea, cā Flaviu (finea c. XIV) amintesce și alte tirāniȃ, comise la ordinulū lui Florū, afarā de cele amintite de Baracū.

Baracū pag. 25. „Diminēȃ se string tōte
 „Înfriȃșatele glōte. ș. c. I. pānā la pag: 30.
 Flaviu ș. XV. „Florū scāȃendū ce vrea a face
 „Ear înșelātōrea pace,

Earā comparaȃiunea de pe pag. 29, unde asemēnā pe ostașȃi romāni cu tigri, lipsesce la Flaviu. Flaviu însē la în-

ceputul c. XV espune și alte lucruri, cari aparțin resbelului iudaic, afară de cele ce le cetim la Baracū, fără de cari espunerea derimării Ierusalimului se pôte pricepe. Firul istoricū însă pretindea, că împăcarea efeptuită între Iudei și Florū sē nu fi lipsitū nicī dela Baracū.

Baracū pag. 30. „Florū și Evreii îndată

„Merg la Chest la judecată ș. c. l. până la pag. 39

„Cu petri l'aū scosū afară“ (pe Agrippa)

„Din cetate și hotară“ (Flaviu până la fine).

La Flaviu aflămū chiar și cuvântarea lui Agrippa în oratio recta.

Aici Baracū fôrte nimeritū espune numai unele din motivele vorbirii lui Agrippa și anume: sē se supună Romanilorū, căci:

1. „Dumneșeu a datū putință,
Romei ca de prisosință“.

(pag. 36) sēu la Flaviu:

„Remâne așa dară sē recurgemū la ajutoriulū divinū. Înșē și acesta este în mâna Romanilorū, căci e imposibilū, ca unū atare imperiu sē esiste fără voia lui Dșeu“.

2. „Că și-aū supusū cu strimțore,
„Multe nēmuri sub piciore.
„De ce se nu slugiți dară
„Fără patimă amară“?

Flaviu însă espune într'un modū convingătoriu cu date istorice, că trebuie sē fiă supuși Romanilorū: amintesce, că Romanilorū s'au supusū Grecii cei nobili; Macedonenii, alū cărorū domnitoriū de odiniōră cuprinsese tōtă lumea; Galii cei favorisați dela natură de a se apēra; Germanii cei fôrte culti, cari desprețuescū môrtea; Hispanii cei bogați; Britanii, căroră nu li-a însuflatū témă nicī când arma, în fine Parții cei numeroși.

Baracū pag. 35. „Roma putere mai mică

„Când avea mai subțirică,

„Părinții nostri mai tare

„Se supuneaū cu plecare“.

Flaviu „Străbuniī nostri, deși Romanii nu erau așa puternici, s'aū supusū acestora și le-aū plătitū tribuții. Dară acuma imperiulū romanū câtū e de puternicū ș. c. l.“

Motive îndemnătore la supunere în cuv. Agrippa sînt și următoarele două: 1. că Judeii prin portarea loră atrag ură și persecuțiune nu numai asupra loră, ci și asupra tuturoră Iudeiloră și din alte locuri, și 2. că urmarea va fi dărimarea cetății. Aceste motive lipsescă la Baracă.

Căntarea II.

Cele tractate în acéstă căntare se începă la Flaviu în c. XVII, eară Baracă dela începutulă căntarei până la pag. 46 :

„Și Floru tăcendă pândesce

„Când păcatulă loră privesce“,

Nu amintesce împregiurarea, care o aflămă espusă la Flaviu (c. XVII), că adecă: nobiliă Iudeiloră vedendă că nu mai sînt în stare a domolă revolta cu autoritatea loră, trămită solă atătă la Floră cătă și la Agrippa, spre a trămite ostași să supprime revolta, — prin ce se conturbă firulă istorică, căci îndată dice :

„Agrippa bărbată trămite

„Ca cele nenorocite

„Zarve să se contenescă

„Să nu se nenorocescă,

ca și Flaviu, că: „Floră nu le respunde, érá Agrippa trămite 3000 cavaleri sub conducerea lui Dariu, carele érá prae-fectus equitum.

Faptele, precum le espune Baracă dela începutulă căntulă II. până la pag. 50.

„Acesta se 'nferbentă

„Și totă sângele spăimantă

„Celor ce fugiaă mai tare

„În turnuri spre scăpare,“

precum și notele aflătore pe pag. 48, 49 și 50 le cetimă la Flaviu în c. XVII, firesce mai pe largă, mai specială în privința dateloră, — dar datele și evenimintele principali sîntă identice.

Baracă pe pag. 50—53 espune omorîrea lui Manaim (Manahemus), apoi învingerea, prinderea și uciderea ostașiloră, cărora li-a fostă promisă agarațiare Eleazar, decă să predaă de bunăvoe. Flaviu în c. XVIII tot acestea le espune, cu acea esceptiune

că elă spune, că conducătoriul Metilius a fostă agreată, până când Baracă pag. 53 dice:

„În zădară facă rugăciune,
Că nu le dă ertăciune“.

Asămănarea lui Eleazar cu pardosulă (Baracă pag. 52) la Flaviu nu se află. Cele espuse de Baracă pag. 53.

„Până când aicea plânge
Păgănimea, ce se stinge

ș. c. l. până pe pag. 61:

„Pe care l'au supt pământulă
Sufându-î sufletulă vântulă“

le aflămă la Flaviu în c. XIX, cu escept. asămănărei Evreiloră cu o cetă de urși, cară se adună să scape pe celă cădută în cursă (pag. 54) și a celei de pe pag. 58 a faptei prorocului Ilie și preoții lui Bal. Apoi vinderea celor 13.000 (Baracă nota pag. 58 și Flaviu c. XIX) cetățenă din Schitopolis și invocațiunea musei de asemenea lipsescă la Flaviu.

Nota lui Baracă pag. 62 o cetimă la Flaviu la începutul c. XX. Punctulă 2 din nota dela pag. 63 lă cetimă la Flaviu în XXI. Nota de pe pag. 64 Flaviu XXII, pag. 65 nota Flaviu XXII.

La pag. 67 espune Baracă motivulă depărtărei lui Cestius din Ierusalimă, dicând:

„Ca nu cumva să-î însele
Dându de nesce greșele“,

ear Flaviu în c. XXIV atribue retragerea lui Cestius voinței lui Ddeu de a pedepsi pe cei reș.

Cele ce le cetimă la Baracă pag. 64—67.

„Eară nóptea 'ntunecată
l'au despărțită deodată“,

le espune Flaviu în c. XXIV, firesce descriindă fôrte detaiată decursulă lupteloră. Nota dela p. 68 Flaviu c. XXV. Totă în XXV despre întregirea armatei judeescă, alegerea oficeriloră etc. (Baracă pag. 68 ș. c. l.)

Baracă pag. 71. „Și pornesce așa cu svonulă
Ca se bată Ascalonulă“

eară Flaviu c. III. c. I. Nota dela Baracū pag. 72 la Flaviu totū în III. c. I.

Cântarea III.

Baracū pag. 73. „Nero, care-î stăpânesce
Duchulū, sângele orbesce“

ș. c. I. despre Nero, eară Flaviu c. III. c. I, încep.

Despre împreunarea lui Vespasianū cu óstea lui Agrippa la Baracū pagina 75

„Pe óstea Agripīi încă
O aū luatū supt a sa brâncă“,

la Flaviu c. III. cu acea deosebire, că Flaviu amintesce și alte ajutóre, afară de celū dela Agrippa (dela Antiochū, Sohem, Malchus, regele Arabiei).

Baracū pag. 77. „Antăiū s'a stricatū Gadara
„Carea s'a topitū ca céra (Flaviu c. III c. VI).

Baracū pag. 77. „Eră o cetate tare
Iotopata fórtē mare“ etc.

(Florū c. III. c. VII) până la pag. 81

„Ear Iosifū lorū spre ocară
Li-aū statū în potrivă eară“,

precum și nota de pe acéstă pagină (tot c. III. c. VII fine).

Dela pag. 81 Baracū „Insufletindū Evreimea

Eară s'aū pornitū cu mulțimea etc.“

până la pag. 84 subînțelegându-se și nota de pe pag. 82, care o aflămū în vers la pag. 88):

„Cu săgeți cu tunuri multe
Resunetulū se s'asculte“

(= Flaviu III. c. VIII). Baracū pag. 84 Nota cu berbecēle = Flaviu III c. IX. Nota de pe pag. 79—80 = Flaviu III. c. IX.

Pe pag. 84 „Cu berbecēle sfărmatū“ ș. c. I. până la pag. 94 = Flaviu III c. IX. Nota de pe pag. 97—98 = Flaviu III. IX., totū în acestū locū la Flaviu cele dela Baracū de pe pag. 94—98.

Flaviu nu numesce pe Odyseu (Baracū 96), dară amintesce, că femeilorū le eră interdișă vâetarea în publicū.

Despre mișcarea locuitorilor din Afaka (după Baracū eră Iafa după Flaviu) pag. 98, la Flaviu III. 11, ear nota de pe pag. 98 = Flaviu III c. XII.

Ocuparea cetății Iotapate (99—102 Baracū) Flaviu III c. XII. Baracū pag. 100—102. Nota cu suferințele lui Iosephus (= Flaviu III c. XIV) Baracū pag. 103—104. Ocuparea cetății Ioppe (Flaviu III c. XV.) Baracū pag. 104—105. Predarea cetății Tiberia lui Vespasianū și cruțarea ei din partea acestuia (Flaviu III. c. XVI.)

Despre ocuparea cetății Tarichia Baracū pag. 105—109, ear Flaviu c. III. c. cu acea deosebire, că acesta descrie în detaliu locurile în locū de ajutoriulū amintitū de acesta ca trāmisū lui Titū din partea tatălū seu Vespasianū sub conducătoriulū Traianū și Antoniu Silo.

Baracū pag. 107 amintesce numai pe Vesp. (tatălū) ȑicēnd:

„Până elū aicea bate
Eatā tatālū seu la spate“ etc.

Apoi Flaviu amintesce și aceea, că lui Titū i s'a făcutū milă de uciderile esecutate și așa li a interȑisū de a mai ucide pe Iudei. Ce scrie Baracū pe pag. 109 (inȑ. și nota) espune Flaviu în c. III c. XIX. (Va urma)

Dr. *Emiliū Popescu.*

DELA ACADEMIA ROMÂNĂ.

Portretulū lui Cichindealū. Dlū avocatū și redactorū alū „Gazetei Poporului“ din Timișōra *Georgiu Ardeleanū* a donatū Aca-
demiei române portretulū cunoscutulū nostru fabulistū *Dimitrie Cichindealū*, zugrăvitū în colorī cu oleu în Timișōra la anulū 1815 de pictorulū *Petrovič*, și pestratū cu pietate în sinulū familiei.

În una din ședinȑele ultime ale Academiei, dlū *Tocilescu* a comunicatū o lucrare a lui Kanitz intitulatā „Studii archeologice asupra Serbiei“, carea face multă lumină și asupra istoriei Daciei. Ear dlū *Urechie* a comunicatū unū nou documentū aflatū pe dlū *Exarcu*, adecā o epistolă încă inedită dela anulū 1765 a principelū *Grigorie Ghica*, cātrā dogele Venetiei.

DIN CRONICA LUNARĂ.

Necrologū. La 8/20 Decembre 1892 a reposatū în Blajū canonjeulū prepositū *Constantinū Pappfalvi*, membru fundatorū alū Asociaȑiunei, în etate de 89 ani ai vieȑei și 65 ani ai preoȑiei sale. Venerabilulū nestorū, care a servitū sub 4 archierei, a luatū parte

apropo la toate acțiunile mai însemnate ale vieții noastre naționale, și în special a fost unul din primii membrii ordinari, apoi fondatori ai Asociațiunei noastre, a lăsat aproape totă averea sa spre scopuri bisericești, școlare și culturale. *Have pia anima!*

Fundațiune nouă. Advocatul din Vinga *Georgiu Lazaru* cu soția sa *Ermina* au făcut pe numele lor o fundațiune de 1000 fl. carea se crește până la 4000 fl., și atunci se servesc pentru stipendii la școlari români seraci, dar talentați. Fapta nobilă se laudă de sine.

(*Filantropia*). „Societatea doamnălor române din Bucovina” a distribuit în ziua de Sf. Nicolae 1892 în sala „Societății pentru cultura poporului român” din Cernăuți cărți școlare, vestimente ș. a. trebuincioase la 250 copii și copile. Impresiunea cea bună, ce o avu acest act de filantropie, și a aflată resunet și în părintească pastorală de santele serbătorii a I. P. S. S. Mitropolitului *Silvestru*.

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina a ținut adunarea sa generală la 13/25 Decembrie în Cernăuți. Membrii ei sînt: 4 onorari, 21 fondatori, 85 ordinari și 4 activi. Averea ei face cam 20.000 fl. biblioteca numără 2445 opuri în 3624 volume și 25 broșuri. Președinte: br. *Eudocsiu Hurmuzachi*, vice-preș. *Vladimir V. de Repta*; Comitetul a ales secretar pre dl. *Dr. Ștefanu Șaghinu*, ear bibliotecar pre dl. *Vasile Calancea*, în locul dd. *Calistratu Coca* și *Ioanu Bumbacu*, cari au fost renunțat la aceste posturi în urma multelor ocupațiuni în alte părți.

Concurs literar. Dl. *Tudor* cav. de *Flondor* publică în „Gazeta Bucovinei” un premiu de 150 fl. cu termenul până la 1 Martie a. c. pentru textul unei opere naționale române, ce voiesce a edă distinsul nostru componist.

„Noi și voi” este titlul unei prelegeri ținute de dl. *B. P. Hașdeu* în Ateneul Român din București. Prelegerea distinsului literat este de mare interes și pentru noi Români de dincăce.

Agatha Bărescu în Cernăuți. Renumita noastră actriță a dat un ciclu de reprezentațiuni în teatrul din Cernăuți, cari au fost cercetate de toate clasele societății, dar cu deosebire de societatea română cu cel mai viu interes. În reprezentația piesei în beneficiul „societății doamnălor române din Bucovina”, dșora *Bărescu* a declamat între acte și câteva poezii de *Alexandri* și *Eminescu*. Eufasismul publicului așa a fost de mare, încât tragedia după fiecare act era aclamată și chemată pe scenă până și de 4—5 ori, ear la fine a fost acoperită de buchete; ba tinerimea academică ro-

mână desprinsă caii dela trăsură și o duse în triumfă până acasă, unde artista serbătorită petrecu încă câteva ore în societate și la despărțire donă pre toți cei de față cu panglice tricolore și cu frunze și flori dintr'unu buchetu.

„Societatea academică din Cernăuți Academia ortodoxă a ținută la 17/29 Decembre 1892, ședința sa ordinară, carea a onorat-o cu prezența sa și I. P. S. Mitropolitu Silvestru, împreună cu membrii Consistoriului, directorii seminariai și universitari, profesori și altă numerosă distinsă inteligență. Producțiunile literare și musicale au succesu foarte bine, și iubitulu archiepiscopu la urmă a și datu espresiune mulțemirei și bucuriei sale.

Pentru îmbunătățirea dotațiunei clerulu, în România ministrulu de culte și instrucțiune publică Tache Ionescu a subșternutū camerei unū proiectū de lege. Cu privire la rolulū celū mare, aprópe decisivū, ce-lū are preoțiunea asupra adeveratei culture a poporulu, lucrulū în cestiune va fi salutatū cu bucuriā de tótā inteligența romānā; este timpulū supremū, a se scóte clerulū Romāniei și în privința dotațiunei sale preste totū din starea cea umilită, în carea se află în patria sa.

Comitetulū societăți de cultură macedo-romānă din Bucuresci face unū căldurosū apelū întrā toți Macedo-Romāni, a-ī da mână de ajutorū la resolvirea cea mai bună a problemei sale, carea este biserica, școla și cultura romānă.

BIBLIOGRAFIA.

Catichetica, adecă Metodica specială a studiulu religiunei. De Protopresbiterulū *Simeon Popescu*, profesor la școla normală de institutori. Ediția II. amplificată. Bucuresci, tipografia „Lupta”, 1892.

Posițiunea și drepturile mitropoliților romāni. Tesă pentru licență, de Economū *N. Nicolescu*, preot la Biserica-Albă din Calea Victoriei și revisorū eclesiasticū alū eparchiei S. mitropolii a Ungro-Valachiei. Bucuresci, tipografia „Gutenberg”, 1892.

Parnasul romānū. Culegere de poesii. Brașovū, tipografia și editura Alexi, 1892. Cuprinde poesii dela 130 poeti romāni.

Schițe istorice și culturale de pre teritoriulū fostulu regimentū ces. reg. grănițarescū Nr. 13 romānū bănățeanū din cei 6 ani din urmă ai esistenței lui (1866—1872), de *Ioanū Bartolomeiu*. Caransebeșū 1892, în edițiunea autorulu, tipariulū tipografiei diecesană. Prețulū 40 cr.

Unū păcatū strămoșescū. Discursū ținutū într'a 12 Octomvrie 1892 st. n. de Dr. A. G. *Sbiera*. Cernăuți 1892.

Raportul Comitetului Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina despre treburile și lucrările sale pe timpul dela 1 Decembrie 1891, până la finea lunii lui Noiembrie 1892. Editura proprie. Cernăuți 1892.

Raportul anual al societății academice „*România Jună*” în Viena. Al XXII-lea an administrativ, dela Oct. 1892 până la 30 Sept., 1892. Viena 1892. Societatea are 26 membrii fondatori, 85 onorari, 53 emeritați și 35 ordinari și extraordinari. Foi întră 43, biblioteca cuprinde 1016 opuri. Averea ei e de 11630 fl. 91 cr.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 375/1892.

Procesul verbal

al comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luat în ședința dela 20 Decembrie n. 1892.

Președinte: Dr. Il. Puscariu vice-preș. Membrii prezenți: I. Hannia, I. V. Russu, Partenie Cosma, I. Papiu, L. Simonescu, Z. Boiu, Dr. C. Diaconovich, O. Tilea, Ioan Crețu, Dr. A. Frâncu secretar II., N. Toganu bibliotecar.

Notar: Z. Boiu.

Nr. 178. Se prezintă rescriptul dlui ministru r. u. de interne dto 2 Noiembrie a. c. Nr. 83,528, prin care se aprobă alegerea dlui G. Barițiu de președinte, și a dlui Dr. Ilarion Pușcariu de vice-președinte al Asociațiunei. (Ex. Nr. 346/1892).

— Spre știință.

Nr. 179. DD. Stefan Galea, Ioan Laslo, Leontin Pop și Ladislau Pop din Cluj, ca executori ai testamentului fericitului Lazar Baldi de acolo, notifică, că acela sub Nr. 4 al codicilului testamentului seu dela 14 Noiembrie 1889 a făcut Asociațiunei un legat de 1000 fl., și transpun tot deodată banii în sumă de 1000 fl. (Ex. Nr. 341, 351 și 352/1892).

— Legatul de 1000 fl. făcut Asociațiunei de fericitul Lazar Baldi din Cluj se ia cu via mulțemită la cunoscință, banii se transpun cassarului Asociațiunei, numele testatorului se va induce în „Cartea de aur” a Asociațiunei, ear dlor Stefan Galea, Ioan Laslo, Leontin Pop și Ladislau Pop li se votază mulțemită pentru zelul dovedit față cu interesele Asociațiunei.

Nr. 180. Comitetul Reuniunei femeilor române din Sibiu, prin hârtia dto 28 Octobrie a. c. Nr. 101 se rogă, ca cu privire

la înmulțitele spese cu susținerea școlii ei elementare de fete, cu începere dela 1 Iuliu a. c. să fiă absolvată de solvirea chiriei de 150 fl. anuală pentru această școală. (Ex. Nr. 353/1892).

— Considerându greutățile, ce se impun Reuniunii femeilor române din Sibiu în ce privește nesuința ei de a susține școla sa elementară la nivelul cerut, în deosebi însă considerându legătura intimă dintre această școală, și dintre școla civilă de fete a Asociațiunii, cererea Comitetului reuniunii se încuviințează, absolvându-se acesta, până la altă dispozițiune, dela solvirea chiriei de 150 fl. pe an, începându cu 1 Iuliu a. c.

Nr. 181. Cassarul Asociațiunii dl. G. Candrea dto 4 Decembre a. c. aretându strămutarea sa din Sibiu, depune mandatul de cassar și se roagă, a putea preda averea Asociațiunii cu finea lunei curente. (Ex. Nr. 340/1892).

— Renunțarea dela oficiul de cassar a dl. G. Candrea se primesce cu părere de rău, ear pentru scontrarea cassei și luarea în seamă a averii Asociațiunii să alege o comisiune din dd. Dr. I. Pușcariu, Iosif St. Șulutu și Onoriu Tilea, invitându-se totodată cassarul, a face predarea cassei în ultimele zile ale lui Decembre a. c.

De cassariu interimal, se alege dl. L. Simonescu, care fiindu prezent, se declară învoit a primi oficiul, ce-i se ofere până la proxima adunare generală.

Nr. 182. Cassarul Asociațiunii dl. Gher. Candrea dto 13 Novembre a. c. arată, că urmându în tocmai hotărârea Comitetului dela 9 Novembre a. c. Nr. 176 privitoare la procurarea unei casse Wertheimiane, a intrat în tîrg cu fabricantul de aici A. G. Öszy pentru o cassă cu prețulu de 200 fl.

În legătură cu acesta comunică presidiul, că aflându-se cassa tîrguită deplină corîspunzătoare, ear timpul fiindu intențitor, dînsul a asemnat la cassa Asociațiunii suma de 200 fl. spre solvire dl. Öszy, și cere aprobarea ulterioară a comitetului pentru cumpărarea făcută. (Exh. Nr. 340/1892).

— Cumpărarea cassei și asignarea prețului ei de 200 fl. la cassa Asociațiunii. să aprobă, ear cassa Wertheimiană de până aci se pune la dispoziție direcțiunii școlii civile de fete.

Nr. 183. Direcțiunea școlii civile de fete dto 6 Decembre a. c. Nr. 35 subșterne spre revisiune protocolul conferinței corpului didactic al acestei școle, ținute la 19 Novembre a. c. (Ex. Nr. 354/1892).

— Protocolul conferinței învățătoresci dela 19 Novembre a. c. să ia spre seiință.

Nr. 184. I. Bianu din Lancrem cere ajutoriū pe seama fiului seu Simeonū, învăț. de tēplărie în Alba-Iulia. (Exh. Nr. 336/1892).

— Petentele sē îndrēptă la concursulū pentru asemenea ajutōre, ce se va publica la timpulū seu.

Nr. 185. Cererea lui Ioanū Dănilă, cismariu în Sibiiu, pentru de a fi primitū împreună cu soția sa în serviciulū internatului, (Ex. Nr. 339/1892),

— se transpune la direcțiunea școlei Asociațiunei spre competentă afacere.

Nr. 186. Magistratulū orașului Brașovū dto 23 Novembre a. c. Nr. 14349 transpune pe seama comitetului Asociațiunei scrierea „Monographie der königlich freien Stadt Kronstadt“, lucrată din incidentulū adunărei medicilorū și naturalistilorū ungari, ce s'a ținutū în anulū acesta în Brașovū. (Ex. Nr. 347/1892).

— Spre sciință, cu aceea, că donătorului se exprimă mulțemită.

Nr. 187. Învățacelulū de cismărie Iosifū Baiant din Orēstie sē rōgă pentru unū ajutoriu. (Ex. Nr. 346/1892).

— Petentulū sē îndrēptă la concursulū pentru atari ajutōre, care se va publica la timpulū seu.

Nr. 188. Reuniunea învățătorilorū gr. cat. din comitatulū Sibiiuluiū dto 8 Decembre a. c. sē rōgă, a sē dona pe seama bibliotecei sale analele și fōi'a Asociațiunei apărute până acum. (Exh. Nr. 355/1892).

— Cererea sē încuviințēză, și bibliotecarulū se însărcinēză a transpune Reuniunei publicațiunile cerute, pe cât vorū ajunge.

Nr. 189. Preasânția Sa dlū Episcopū alū Aradului Ioanū Mețianū dto 24 Novembre a. c. Nr. 5396 adevărindū cu mulțemită primirea celorū trei esemplare de onōre din scrierea „Date istorice privitōre la familiile nobile române“ de I. cav. de Pușcariu, arată, că a dispusū cele de lipsă, spre a se continuă culegerea datelorū trebuinciose. (Ex. Nr. 357/1892).

— Cu mulțemită spre sciință.

Nr. 190. Ven. Consistoriu metropolitanū gr. cat. din Blajū dto 13 Decembre a. c. Nr. 4508 adevărindū primirea celorū trei esemplare de onōre din scrierea „Date istorice etc.“ de I. cav. de Pușcariu și distribuirea lorū la bibliotecile de acolo, arată, că clerulū archidieceșanū a primitū ordinū, ca sē dea despărțēmintelorū Asociațiunei mână de ajutorū la culegerea datelorū, ce se mai recerū pentru completarea acestei scrieri. (Ex. Nr. 363/1892).

— Cu mulțemită spre sciință.

Nr. 191. Direcțiunea despărțământului XXI (Năseud) ală Asociațiunei dto 13 Decembre a. c. substerne suma de 54 fl. v. a. taxe intrate de pe la membrii despărțământului. Suma administrată a intratū la cassa Asociațiunei și s'a cuitatū pe cale presidială. (Ex. Nr. 259/1892).

— Spre sciință.

Nr. 192. Direcțiunea despărțământului XXI (Năseud) ală Asociațiunei dto 11 Decembre a. c. Nr. 30 substerne suma de 20 fl. v. a. intrată din taxe dela membrii (Ex. Nr. 360/1890).

— Suma de 20 fl. v. a. a intratū la cassa Asociațiunei, ceea-ce prin acésta se adeveresce numitei direcțiuni.

Nr. 193. Direcțiunea despărțământului Selagiu dto 15 Decembre a. c. Nr. 29 cere, a se estrada diplomele dlorū, carī s'au făcutū membrii în adunarea ultimă a despărțământului și a se trāmite fōia membrului C. I. Chesely. (Ex. Nr. 364/1892).

— Expedarea diplomelorū pe sēma membrilorū aprobați e în curgere. Privitorū la trāmiterea foii s'au dispusū cele de lipsă.

Nr. 194. Vice-președintele trage atențiunea asupra unorū cărți, ce arū fi a se procură pentru biblioteca Asociațiunii, și preste totū cum arū fi a se întrebuița mai bine bugetulū votatū pentru înmulțirea bibliotecei Asociațiunei pe anulū 1893, și e de părere, a se alege o comisiune pentru propunerea scrierilorū, ce arū fi a se procura pentru bibliotecă.

— Comitetulū esmite spre acestū scopū o comisiune în persōnele dd-lorū Z. Boiu, Dr. C. Diaconovich și N. Toganū.

Nr. 195. Sē presentă raportulū comisiunei însărcinate la 15 Octobree a. c. Nr. 316 cu revisiunea reparaturelorū făcute la edificiulū școlei civile de fete, și se propune a se aproba lucrările efeptuite și a se asigna la cassă sumele, cu care aū fostū acordate acele lucrări, însărcināndu-se mai înainte. mēsarulū, a completa reparaturele unei podele.

— Se primesce propunerea comisiunei.

Sibiiū, d. u. s.

Dr. Harionū Pușcariū m. p.
președinte.

Zacharia Boiu m. p.
secretarū I.

Verificarea acestui procesū verbalū se concrede d-lorū: Ioanū Russu, Ioanū Papiu și Parteniu Cosma.

S'a cetitū și verificatū. Sibiiū, în 30 Decembre 1892.

Ioanū Paplu m. p.

Parteniu Cosma m. p.

I. V. Russu m. p.

ANUNȚU BIBLIOGRAFICU.

In biblioteca Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român se află câteva publicațiuni, parte mare tipărite cu spesele densei ca proprietară și editore, eară altele dăruite de către proprietarii lor, cu condițiune, ca acestea să se vândă în folosul densei, și earăși altele care ca dublette veniseră în schimb. Anunțurile eșite asupra acestor publicațiuni în curs de mai mulți ani s'au dat demult uitării în dauna fondului Asociațiunei și chiar în dauna unor patroni ai acesteia.

Din toate însemnămi astădată numai următoarele publicațiuni:

1. *Actele privitoare la urdirea și înființarea Asociațiunei transilvane* pentru literatura română și cultura poporului român, date în tipariu de însași Asociațiunea. Sibiu 1862. 165 esemplare.

2. *A doua adunare generală a Asociațiunei transilvane* ținută la Brașov 1862*), 242 esemplare.

Aceste două publicațiuni reprezintă unul din episódele cele mai memorabile ale literaturii și culturii noastre naționale, pe care din nefericire în mijlocul valorilor politice de înainte cu 20—30 de ani nu am știut se le prețuim, care însă față cu actualitatea vom fi nevoiți să ni le reîmprospetăm în memorie. Ne este pusă cestiunea *revisiunei statutelor*. Acesta nu se poate fără a ne studia de ajuns antecede; prin urmare încă și actele din anii cari au urmat; de acelea însă se mai află în această bibliotecă încă numai 44 esemplare din 1864 dela adunarea din Hațeg. Dela acest an înainte și până la 1867 inclusive în bibliotecă se conservă numai câte un esemplar.

3. Din „*Transilvania*“, organul Asociațiunei, înființat mai întâi în anul 1868, lipsesc numai edițiunile pe anii 1868 și 1881, din ceilalți ani costă esemplariul 2 fl.

4. Pentru anul 1880 edițiunea fôei „*Transilvania*“ se sistase din cauza speselor și pentru că membrii voiseră să o aibă gratis; de aceea pe acel an s'au tipărit numai actele oficióse cu titlu de Anale, însă nici acelea nu s'au căutat, încât până astăzi se mai află în bibliotecă peste 300 (treisute) de esemplare. Prețului 1 fl.

5. *Siebenbürgen, Eine Darstellung des Landes und der Leute, von Rudolf Bergner, Leipzig 1884*. Prețului 3 fl. v. a.

Pe când unele pene streine, vrășmașe ca din profesiune ale elementului român, conspiraseră între sine spre a răpedi totu tre-

*) Când s'a ținut și prima espoziciune de manufacturi.

cutul p  porului rom  n  ntr  ntunecimea veacurilor  , spre a-  innegri caracterul  i a-  denega or  ce aplicare spre o cultur  superior  , un  june publicist  german  din Lipsia avuse curagiul  ca s  str  bat  mai   nt  iu   n   ngaria superior  , ear  de acolo, dup  ce sc  pase din un  ar  st  de spionagiu, se ajung    n Transilvania septentrional  , unde preste asteptarea sa f  use primit  de c  tr  sa  i   i rom  ni cu bun  voin    i ospitalitate.

Acest  strein  er   Rudolf Bergner. Decis  odatt  a cun  sce   tera   i pe locuitorii ei dup  na  ionalitate, confesiuni religio  se, dialecte, datine, gradu de civilisa  iune, a   ntrat    i mai departe   nc  ce pe la N  s  ud  , Dej  , la Cluj  , Turda, de acolo   n mun  ii apuseni s  u cum i s'a spus  lui,   n   tera Mo  ilor  , unde a fost    ntimpinat  cu ospitalitatea necunoscut  lui p  n  atunci.   n Sibiu a petrecut  Bergner preste c  inci s  pt  m  ni. De aici a mers  a do  ua   r    n p  r  ile Abrudului   i p  n  sus la G  ina, a stat  la Zlatna, Alba-Iulia, Hunied  ra,   tera Ha  egului; mai apoi la Bra  ov  , la Sinaia,   n Secuime, de unde trec  nd  pe la S. Reghin    i Mur    O  orheiu peste C  mpie ear  la Cluj  , s'a   ntors  la Viena   i   n patria sa.

Cartea lui Bergner un  8-vu bun  de 410 pagine, or  c  i rom  ni cunosc  tori de limba german  a  luat'o   n m  n  a    i cetit'o cu   re  icare satisfac  iune. Preste unele   nforma  iuni false, ic  -coale   i absurde, dictate d  nsului de c  tr  unii   i al  ii   n p  n  , trecem  u  or  , dac  reflect  m  la num  r  sele corecturi esen  iale, istorice   i mai ales  etnografice relative la na  iunea n  str  ,   ntrate   n serierea d  nsului, ear  fantasiile   mprumutate dela R  sler   i Hunfalvi despre epoca venirii Romanilor    n Dacia traian  rem  n  ceea-ce a  fost  din capul  locului, fantasii turnate   n form  istoric  cu tenden  a politic  , acum   ns  deochiete.

6. *Acte   i date despre conferin  a na  ional  din Miercurea 1869.* Acea adunare l  sase   n urma sa ruptura   ntre a  a numi  ii activi  ti   i pasivi  ti, pe care apoi evenimentele din afar  o a  reparat  , cost  50 cr.

7. *Bartolomeiu Baiulescu.* Despre necesitatea promov  rii   i protec  ion  rii meseriilor  la Rom  ni, peste 30 esemplare   20 cr.

8. *Monografia   colei civile de fete cu internat  u Asocia  iunii transilvane,* lucrare ilustrat  cu planurile de edificiu, publicat  cu spesele reposatului preot  Nicolae F. Negru  iu, d  ruit  Asocia  iunii   n mai bine de 200 esemplarie, spre a s  vinde   n folosul    colei   i al  internatului. Pre  ul  1 fl.

Abia vor  mai trece dece ani,   i dac  acel  institut  va   condus  de c  tr  Comitetul  Asocia  iunii tot  numai cu grija   i   n

spiritul de până acum, publicul român se va convinge, că el a făcut un stadiu din cele mai memorabile pe calea cea lungă și spinosă a culturii noastre atât morale-religioase, cât și științifice; că-că lumina se aprinde unele dela altele.

9. *Ioan Lăzăriciu*, Elemente de poetica română, Sibiu 1882, 26 exemplare à 50 cr.

10. *Analele Academiei române*. Seria II. Tom. II—XI.

11. *Eudoxiu Hurmuzachi*, Documente privitoare la istoria Românilor. Vol. I. partea I. și II, Vol. III, partea II, Vol. IV Partea II-a Vol. V. partea I și II-a, Vol. VI și VII, apoi suplimentul I. Vol. I—III. Având biblioteca Asociațiunii totă această colecțiune în câte două exemplare, unul din acelea se poate da cu prețului jumătate calculat în valuta austriacă, adică 10 fl. seu și în schimb.

12. *Date istorice privitoare la familiile nobile române*, culese de Ioan cav. de Pușcariu. Publicate sub auspiciile Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. Sibiu 1892. Formatu 4. Precuvântarea XVIII, testul, pagină 184. Prețul legat 2 fl. 50 cr. Ori-care român va ceta fi numai și precuvântarea dela opul acesta, se va convinge ușor, că publicarea lui anume în limba noastră era adevărată necesitate, precum și că este de dorit, ca și celelalte părți se apară cât mai curând.

„Nu vanitatea de a figura cu titlatură hereșită“, precum observă autorul, ci alte interese de ordine superioară, patriotice și naționale ne impun datorința de a ne ocupa cu trecutul familiilor române, care au conlucrat în cursul de mai multe veacuri la conservarea patriei comune alături cu toate popoarele conlocuitoare în toate veacurile și în toate împrejurările, cu laborea, cu averea și cu sângele lor, ceea-ce se adevărează prin mii de diplome și alte acte publice, câte au mai scăpat de perire și nimicire.

13. *Graiul ardelenesc* în raport cu limba literară de preste Carpați, de A. Șuluț Cărpinișan, doctor în litere. Sibiu 1890 Tom. 8-vo 21 pagini, 20 cr.

Se vinde în folosul școlii civile de fete a Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, șed. comit. din 22 August 1890.

Prețurile se înțeleg comptant fără nici un răbat și se plătesc de a dreptul la comitet, de unde se primesc și cărțile. Expedițiunea prin poștă se face prompt.

Dela cancelaria Comitetului.

Anunț relativ la expedițiunea foil „Transilvania“.

Conformă concluserilor luate de către adunările generale ale Asociațiunei transilvane domniile membrii ai acesteia primesc fîi'a „*Transilvania*“ gratis și scutită de porto, anume dd. membrii fondatori și cei pe viață, necondiționat, eară dñii membrii ordinari, adecă toți cîți au sî numere cotisațiunea de cîte 5 fl. v. a. pot sî aibă aceeași fîie gratis și franco numai după-ce numera aceeași tacsă regulatî pe fîă-care anî. De aici urmîză, că redacțiunea este ținută sî sisteze trimiterea fîiei cu începutul fîă-cărui anî pentru toți membrii, cîți vorî fi remasî în restanță cu tacsă pe anulî curentî pînă cîtră finea lunei Ianuariu. De aici urmîză dăra, că numîrulî esemplarielorî, cîte mai sînt a se tipări pe lunile următore ale anulî, este condiționatî în parte mare dela numîrulî dd-lorî membrii cîți vorî fi numîratî tacsă de 5 fl. v. a. pe anulî curentî; cîci adecă Asociațiunei pe lîngă starea sa materială fîrte modestă nuî pôte convenî ca se tipărescă sute de esemplare, care mai târziu sî devină maculature.

Avîndî în vedere conclusele respective ale adunărilorî nîstre generale, sînt rugate și On. Direcțiunî ale Despărțîmintelorî, ca cu ocasiunea ședințelorî, pe care le vorî fi ținîndî, sî binevoescă a reflecta pre dn-îi membri la împregiurarea comunicatî în acestî anunțî.

Sibiiî, în 8 Ianuariu n. 1893.

Dela presiidiulî Comiteturî.

CONSEMNAREA

sumelorî colectate în favorulî scîlei civile de fete a „Asociațiunei transilvane“ prin dlî Partenie Cosma.

Isaia Popa, parochî în Ocna 4 fl.; Iosofi Sanea, economî în Vaidet; Chita Negru, econ. în Cosmatelke cîte 1 fl.; Stefanî Popî, parochî în Mihalțî 4 fl.; Ioanî Lințî, agentî în Caransebeșî 4 fl. 50 cr.; Ioanî Ternovenî, propr. în Abrudî 2 fl.; Alesandru Popî, propr. în Tothaza 1 fl.; Ioanî Jurca, propr. în Rovășelî 50 cr.; P. Barbî, propr. în S. Rîghinî 1 fl.; C. Prie, propr. în Secădate 2 fl.; Vasilie Coloșî, propr. în Secărîmbî 1 fl.; A. Bersanî, propr. în Hategî 5 fl.; Tecșă Gavrilă, propr. în Felgyogy 1 fl.; D. Rîmanî, propr. în Mediașî 4 fl.; „Perseiî“, bancă în Seinî 10 fl.; Antonie Șuba, economî în Gurasada; Nistorî Florea, econ. în Gothatea cîte 50 cr.; G. Florea, econ. în Ohaba; Trandafirî Hoboarî, econ. în Bastea; Iosifî Sasî, econ. în Toplița; A. Bartî, econ. în Baia de Crișî; A. Bunea, econ. în Mercurea; Elis. Negru, econ. în Dobra; Ioanî Savu, econ. în Ulieșî; Ioanî Nandra jun. econ. în Dobra cîte 1 fl.; Ioanî Bretoianî, econ. în Gurasada 50 cr.